עפ"ת 4955/04/20 – פאולה קולר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 4955-04-20 קולר נ' מדינת ישראל

בפני	כב' השופט מאזן דאוד
המערערת:	פאולה קולר
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

<u>פסק דין</u>

1. לפניי ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה חיפה (כב' השופטת רונה פרסון), בת"ד 195-05-19, מיום 5/3/20 , בגדרו הורשעה המערערת, על סמך הודאתה, בעבירות של נהיגה בחוסר זהירות - עבירה לפי תקנה 21(ג) לתקנות התעבורה תשכ"א - 1961 (להלן: **"תקנות התעבורה"**); אי מתן אפשרות להולך רגל להשלים מעבר חצייה בבטחה - עבירה לפי תקנה 67א **לתקנות התעבורה**; התנהגות הגורמת נזק לרכוש וחבלה של ממש לגוף - עבירה **לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה**, וסעיף 38(3) **לפקודת התעבורה** [נוסח חדש], התשכ"א- 1961 (להלן: **"פקודת התעבורה"**).

2. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש ברכיב הפסילה בפועל בלבד.

<u>גזר הדין בבית משפט קמא;</u>

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, על פיהן הורשעה המערערת, בתאריך 20/12/2018, סמוך לשעה 17:45, נהגה המערערת ברכב פרטי, ברח' החשמונאים קריית מוצקין והגיעה סמוך לבית מס' 35; הכביש במקום הינו דו-מסלולי מופרד על ידי שטח הפרדה בנוי ללא גדר דו-נתיבי, בכיוון נסיעת המערערת, בצד ימין מקום חניה מוסדר לכלי רכב, ובמקום קיים מעבר חציה הנראה היטב לעין. בהמשך צוין כי באותה עת במקום הנ"ל ומימין לשמאל, ביחס לכיוון נסיעת המערערת, חצתה את הכביש בהליכה בתוך מעבר החציה הולכת רגל שהספיקה לחצות 5 מטר מהמעבר, וזאת לאחר שהבחינה כי המערערת נעצרה לפני המעבר.

עוד נטען, כי המערערת נהגה ברכב בחוסר זהירות, בכך שלחצה בטעות על דוושת הגז בעת שהולכת הרגל הייתה בחזית רכבה, לא אפשרה להולכת הרגל להשלים את החצייה בבטחה ובפגעה בה. בעקבות התאונה נחבלה הולכת הרגל בגופה חבלות של ממש, הובחנו בגופה שברים כמפורט בכתב האישום. הולכת הרגל אושפזה בבית החולים מיום 21/12/2018 עד 26/12/2018 וכן נגרם נזק לרכב המערערת בדמות מעיכה במכסה

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

המנוע.

4. יש לציין כי כתב האישום המקורי ייחס למערערת נהיגה רשלנית, עבירה לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה, אשר הומר, בכתב האישום המתוקן לנהיגה בחוסר זהירות, עבירה לפי תקנה 21(ג) לתקנות ובסעיף 4 לעובדות כתב האישום נמחקה המילה **"ברשלנות"** ותחתיה הוסף **"חוסר זהירות".**

מיד עם תיקון כתב האישום, הודתה המערערת בעובדות כתב האישום המתוקן , והורשעה על פי הודאתה, בכל העבירות המיוחסת לה.

5. בית משפט קמא, ביחס לתיקון סבר בגזר דינו שמדובר בתיקון משמעותי (עמ' 14, ש' 9-13 לגזה"ד), והביע את דעתו כי עבירת הרשלנות נמחקה ובמקומה יוחסה למערערת עבירה קלה יותר של נהיגה בחוסר זהירות. ובהמשך, הוסיף וציין בית משפט קמא (14 ש' 25-28) שנערך תיקון מהותי בכתב האישום, דבר שמלמד כי בית המשפט התרשם שרף הרשלנות המיוחס למערערת הינו במדרג חומרה קל מאשר מעבירת הרשלנות, והדבר עובר כחוט השני בגזר דינו.

6. בבואו לגזור את דינה של המערערת, בחן בית משפט קמא את נסיבות התאונה, את רף הרשלנות שיש ליחס למערערת במקרה דנן ואת הערכים המוגנים שבבסיס העבירות המיוחסות למערערת, והנחה את עצמו בעקרון ההלימה המנחה בענישה וקבע מתחם עונש ההולם את העבירות, שהורשעה בהן המערערת ואשר במרכזן גרימת חבלות של ממש כעונש **<u>הכולל פסילה בפועל לתקופה שבין 9 חודשים ועד 18 חודשים</u>**, פסילה על תנאי, קנס ועונשים נוספים לרבות מאסר (בין מותנה ובין בפועל) ובמקרים מתאימים פיצוי לנפגע.

עוד הוסיף בית משפט קמא, שתוצאות הפגיעה של המעורב בתאונה מהווה שיקול נכבד בקביעת סוג ורמת הענישה וכי יש לתת את הדעת על מידת הרשלנות בביצוע העבירה, ותק הנהיגה והעבר התעבורתי וזאת בצד שיקולי שיקום ונסיבות אישיות של הנהג.

7. בית משפט קמא שקל במסגרת גזירת העונש, את החבלות הקשות שנגרמו להולכת הרגל כתוצאה מן התאונה, כפי שעולה מהתיעוד הרפואי שהוגש ומעדות הולכת הרגל בפני בית משפט קמא, לפיהן נגרמו לנפגעת שברים באגן, אושפזה מספר ימים ועברה הליך שיקום ממושך הכולל טיפולי פיזיותרפיה.

עוד שקל בית שמפט קמא במסגרת גזירת הדין, את תיקון כתב האישום ומחיקת עבירת הרשלנות וייחוס עבירה קלה יותר של נהיגה בחוסר זהירות וכן את הודאתה המידית של המערערת, לאחר תיקון כתב האישום ונטילת אחריות על מעשיה.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

עוד הוסיף בית משפט קמא במסגרת שיקוליו בגזירת העונש, כי המערערת עצרה לפני מעבר החציה ולחשה על דוושת הגז בטעות, ולא הבחינה בהולכת הרגל שהספיקה לחצות 5 מטרים בתוך מעבר החצייה וכי מדובר בנהגת שבשים לב לוותק נהיגתה הארוך, מדובר בנהגת שבדרך כלל לא נובעת מסוכנות מנהיגתה, ולראייה העדר עבירות בתחום התעבורה, שהיה ניתן להציג בפני בית משפט קמא עקב התיישנות עבירות אלה.

8. בית משפט קמא בנסיבות המיוחדות שעמדו בפניו, סבר כי עונש של מאסר בפועל, אף בדרך של עבודת שירות, אינו הולם בנסיבות העניין וכי ניתן להסתפק בעונשים משמעותיים מוחשים אחרים, לצד עונשים צופים פני עתיד, אשר ירתיעו את המערערת תוך שמירת האינטרס הציבורי הרחב. ונמנע בדרך זאת מלהשית על המערערת, חרף תוצאות התאונה הקשה, עונש מאסר בפועל.

9. ביחס לרכיב הפסילה בפועל, הרכיב מושא הערעור בפניי, סבר בית משפט קמא שנוכח חומרת הפגיעות שנגרמו להולכת הרגל ומידת אחריותה של המערערת, יש מקום להטיל עליה פסילה ממושכת, בנוסף לעונשים נוספים. אי לכך , השית בית משפט קמא על המערערת פסילה בפועל מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים בפועל. בנוסף, מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, למשך 3 שנים, שלא תעבור עבירה של נהיגה בעת פסילה ותורשע בגינה, וכן פסילה על תנאי מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי שהיא לא תעבור אותה עבירה שעליה הורשעה, או אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה לפקודת התעבורה וכן קנס בסך 2,000 ₪ ופיצוי לנפגעת בסך 2,000 ₪.

10. המערערת מיאנה להשלים עם גזר הדין והגישה את הערעור שבפניי שממוקד ברכיב הפסילה בפועל.

<u>טיעוני הצדדים</u>;

11. בא כוח המערערת ממקד את טיעוניו ברכיב הפסילה בפועל, וסבור שבית משפט קמא החמיר יתר על המידה ברכיב בפסילה בפועל בעת שהשית 12 חודשים וכי עונש זה חורג ממתחם העונש ההולם באופן קיצוני ובולט.

עוד טענה המערערת, כי טעה בית משפט קמא בעת שקבע באת מתחם העונש, ברכיב בפסילה בפועל, במתחם שבין 9 חודשי פסילה לבין 18 חודשים, ובעת קביעת מתחם זה, לא נימק בית משפט קמא את מתחם העונש והתעלם מהענישה הרווחת בעבירות מסוג זה, לרבות הפסיקה שהומצאה על ידי הצדדים.

עוד צוין, כי בית משפט קמא טעה כאשר השית עונש חמור בדמות פסילה בפועל של 12 חודשים, תוך

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

התעלמות מנסיבות הרבות לקולא במקרה דנן, לרבות רף הרשלנות הנמוך, העבר התעבורתי המקל, ותרומתה הרבה של המערערת לחברה לצד נסיבות אישיות נוספות כגון עזרה להוריה.

12. עוד צוין, כי מתחם הענישה ההולם בעבירות של גרימת חבלות של ממש מסוג של שבר או ריבוי שברים, ובמקרה שלנאשמים קיים עבר תעבורתי, נע בין 4 חודשי פסילה בפועל עד 6 חודשי פסילה וכי במקרה של המערערת, בו יוחסה לה רשלנות במדרג הנמוך, ובשים לב שאין עבר תעבורתי שניתן להציגו מחמת התיישנות, היו צריכים לשיטתה של המערערת, לקבוע מתחם ענישה הולם אשר מתחיל מפסילת המינימום הקיימת בהוראות הפקודה של 3 חודשי פסילה בפועל.

המערערת מצרפת בפרק י"ב לערעור אסופה של פסקי דין המעידים ומלמדים כי יש לקבוע מתחם ענישה נמוך מזה שנקבע על ידי בית משפט קמא.

המערערת סבורה כי בנסיבות העניין ונוכח הנסיבות המקלות, היה מקום להשית עליה עונש פסילת המינימום הקיים בפקודה, דהיינו 3 (שלושה) חודשי פסילה בלבד.

13. מנגד - ביקשה באת כוח המשיבה לדחות את הערעור בתיק זה.

באת כוח המשיבה הבהירה כי לדידה העונשים שהושתו על המערערת בגזר הדין הינם עונשים מקלים, אשר שיקללו בחובם את נסיבות העניין שבפנינו, לרבות באי השתת עונש מאסר בפועל, ובית המשפט קבע מתחם עונש הולם ברכיב הפסילה בפועל, שעה שהשית את העונש, קבע עונש שהוא מתחת לרף המקסימאלי של פסילה בפועל.

המשיבה הוסיפה וציינה כי אין עילה להתערב בגזר דינו של בית המשפט ברכיב הפסילה בפועל, ודין הערעור להידחות.

<u>דיון והכרעה:</u>

14. עיון במכלול החומר ושמיעת טענות הצדדים, הביאוני למסקנה כי דין הערעור להתקבל באופן חלקי.

15. אכן הלכה ידועה היא, כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם נפלה טעות בולטת בגזר הדין או כאשר העונש שנגזר על ידה חורג באופן מובהק מרף הענישה הנוהג בנסיבות דומות (ע"פ 2062/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים] (25/02/2014)).

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

16. בכל הקשור ברכיב הפסילה בפועל, קבע בית משפט קמא מתחם עונש הכולל פסילה בפועל לתקופה שבין 9 חודשים ועד 18 חודשים. נראה כי בקביעת המתחם ברכיב הפסילה בפועל ביהמ"ש קמא החמיר עם המערערת, בקביעת מתחם העונש שלא התחיל כמצוות המחוקק בסעיף 38(3) לפקודת התעבורה קובע עונש מינימאלי של שלושה חודשי פסילה בפועל למי שגורם לתאונת דרכים בה נחבל אדם חבלה של ממש, אלא מעונש של 9 חודשים.

17. כי עיון מוקפד בפסקי דין מלמד, כי מדיניות הענישה הנוהגת לגבי עבירות תעבורה במקרים דומים בהם נגרמו חבלות קשות, נעה על פני מנעד רחב יותר מכפי שקבע בית משפט קמא, ומושפעת מנסיבותיו של כל מקרה לגופו. כך למשל, בעבירות של נהיגה רשלנית ואי מתן זכות קדימה להולך רגל במעבר חצייה, או אי ציות לאור אדום המופיע ברמזור, במסגרתן נגרמו להולכי רגל פגיעות גוף קשות וחבלות של ממש, שאף הצריכו באחד המקרים אשפוז, הרדמה ושיקום ממושך, הושתו עונשי פסילה החל מ-4 חודשים, לצד עונשים נלווים ועד 9 חודשים (ראו: רע"פ 6918/02 **מנשה אחיה נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים] (31.10.07); עפ"ת (י-ם) 43362-03-13 **יעקב בן דוד נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים] (12.5.13); ע"פ (ת"א) 71488/02 **אוקנין שושנה נ' מדינת ישראל** [פורסם במאגרים] (2.12.03); עפ"ת (חי') 44260-03-10 **עטא רשיד נ' מדינת ישראל - לשכת תביעות גליל - משטרת ישראל** [פורסם במאגרים] (4.5.10)).

18. להגדרת רוחבו של מתחם העונש ההולם קיימת השפעה על מידת העונש הסופי, קביעת מתחם רחב מדי עשויה לרוקן עיקרון ההלימה מתוכן, מצד שני , הגדרה צרה של מתחם העונש עלולה לפגוע בעיקרון עקרון האינדיבידואליות בענישה, ולכן אני סבור כי רוחב המתחם יאפשר התחשבות בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העברה כדי להתאים את העונש למידותיו האישיות של הנאשם (ראו דיון מקיף י' ואקי וי' רבין, "**הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה; תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא**", הפרקליט נ"ב (תשע"ג) 413, 465-466).

משכך לא ניתן להתעלם בעת קביעת מתחם הענישה ההולם **<u>ברכיב הפסילה</u>** בפועל מבלי לשקלל את עונש הפסילה המינימאלי או להתעלם ממנו. בע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.12.13) נקבע:

"תיקון 113 לא הגדיר בסעיף 40 לחוק העונשין את היחס המדויק שבין עונשי המינימום והמקסימום הקבועים, לעתים, בחוק לעבירות שונות - לבין מתחם העונש ההולם. דומה בעיני כי קיומו ומידתו של עונש מינימום יש בו כדי לשמש אינדיקציה לחשיבותו של הערך הנפגע ולמידת הפגיעה בו בעבירה הנדונה. בכך אני מסכים עם דעתם של ואקי ורבין, המובעת במאמרם בעמ' 440. עם זאת אין אני סבור כמותם כי עונשי המינימום אינם צריכים לשקף בהכרח את הרף התחתון של מתחם הענישה ההולם, שהרי הן לפי ההוראה הכללית הקבועה בסעיף 35א(א) לחוק העונשין והן, למשל, לפי הוראת סעיף 35 לחוק העונשין הספציפית - ניתן אמנם לסטות מהעונשים המזעריים מטעמים מיוחדים שירשמו, ואולם חריגה שכזו היא ענין לנסיבות מקלות פרטניות, מעבר למתחם הענישה ההולם".

לסיכום ניתן לציין שהרף הנמוך של מתחם העונש ההולם ברכיב הפסילה בפועל צריך לשקף את

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

עונש המינימום, אולם בנסיבות מיוחדות יכול המתחם להתחיל ברף נמוך יותר וזאת מטעמים מיוחדים שיירשמו (ראו: ע"פ 1605/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.08.14)).

19. בית משפט קמא בעת שקבע את מתחם העונש ההולם ברכיב הפסילה בפועל, היה צריך להתחשב בקיומו של עונש המינימום בעת קביעת המתחם העונש ההולם. במקרה שנידון בעפ"ת (חיפה) 13386-08-14 **עמאש נ' מדינת ישראל** אישר בית המשפט המחוזי בחיפה מתחם עונש ברכיב הפסילה בין העונש המינימאלי של 3 חודשי פסילה ל-24 חודשי פסילה ובמסגרת עפ"ת (מחוזי חי') 52547-01-20 **סלימאן נ' מדינת ישראל**, אישר בית המשפט מתחם, נע בין פסילה מינימלית של 3 חודשים ברף התחתון ובין פסילה ממושכת של מספר שנים, בצירוף פסילה על תנאי.

20. לגישתי, מתחם הענישה אמור להיות, ברף התחתון עונש המינימום - 3 חודשי פסילה ולא 9 חודשים, כפי שקבע בימ"ש קמא. קביעת עונש מינימום על ידי המחוקק, מבטא את הסף התחתון של מתחם הענישה ומכאן נדרש בימ"ש לקבוע רק את הרף העליון של המתחם.

21. אי לכך, אני סבור כי נסיבות העניין מצדיקות התערבות ערכאת הערעור וצמצום עונש הפסילה בפועל כאמור לעיל, זאת בהתחשב בהלכה נוספת לעניין הענישה האינדיווידואלית והדוגלת בגישה האומרת כי: "**הענישה במקומותינו היא אינדיווידואלית ומותאמת לנסיבות ולנאשם הספציפי העומד לתת את הדין בפני ביהמ"ש**" - ראו ע"פ 433/89 ג'ורג' אטיאס נ. מידת ישראל, פ"ד מ"ג (4) 170, 174).

22. על כן ועל יסוד האמור לעיל, אני מקבל את הערעור ומעמיד את עונש הפסילה בפועל על 6 חודשים בלבד תחת עונש הפסילה שנקבע בידי בית משפט קמא. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם, כמפורט לעיל, ניתן לציין את השיקולים שהביאוני לגזור בתוך מתחם העונש את 6 חודשי פסילה בפועל בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, גיל המערערת, עברה התעבורתי, הדומה למצב העדר עבר תעבורתי, הודאתה המידית ולקיחת האחריות, בצירוף השלכת העונש על מצבה המשפחתי.

מצאתי אף לציין את התרשמות בית משפט קמא מהמערערת שמהווה למשעה שיקול בהקלה בעונש בעת שציין בגזר הדין בעמ' 14:

"התחשבתי בנסיבותיה האישיות של הנאשמת אשר מטפלת באופן צמוד באמה הקשישה בהיותה נכה וסיעודית, ומסיעה אותה לטיפולים רפואיים ולצורך כך נזקקת לרישיון הנהיגה שלה. התרשמתי כי מדובר בנאשמת נורמטיבית, אשר תורמת לקהילה, וכי מדובר באירוע חריג אשר אינו מאפיין את נהיגתה בדרך כלל. כמו כן, התרשמתי כי החרטה שהביעה הנאשמת לפניי והצער אודות הפגיעות שנגרמו להולכת הרגל הם כנים ואמיתיים."

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

23. על כן ועל יסוד האמור לעיל, אני מקבל את הערעור **ומעמיד את עונש הפסילה בפועל על 6 חודשים בלבד** במקום 12 חודשים שהושתו על המערערת על ידי בית משפט קמא.

24. זאת ועוד על המערערת לקיים את רכיבי הענישה האחרים שהוטלו על ידי בית משפט קמא היה וטרם עשתה כן, מניין הזמן לכך הוא יום מתן פסק הדין בערעור.

25. בשולי פסק דיני אבקש להבהיר כי טענת המערערת כי יש לקבוע כי מידת רשלנותו של נהג בהתאם תקנה 21 (ג) לתקנות התעבורה , שעניינה נהיגת רכב בלא זהירות, כ"הדרגה הנמוכה" ברשלנות לעומת הרשלנות המיוחסת בסעיף 62 לפקודת התעבורה, לא מצאתי לנכון להידרש לה במסגרת הערעור שלפני, **<u>אותירה לעת מצוא</u>**.

ניתנה היום, ט"ז סיוון תש"פ, 08 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©